

Forfatter: Paludan-Müller, Fr.

Titel: Udrag fra Dandserinden

Citation: Paludan-Müller, Fr.: "Dandserinden", i Paludan-Müller, Fr.: *Dandserinden*, udg. af Berit Ziegler, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 155. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-paludanm04-shoot-idm140348531389888/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Dandserinden

- 326 *Høbe*: i græsk mytologi gudernes mundskænk. – *Canaille*: nedsettende, her om kvindes.
- 328 *nyboderlig*: vulgær, plump. Efter beboelseskvarteret Nyboder ved Østerbro i København, der husede flådens mandskab.
- 329 *Casanovas Mémoires*: Gian Giacomo Gerónimo Casanova (1725-98). Eventyrer og forfatter, der i mange år spillede en rolle som forfører og bedrager i fornemme kredse i Europa, hvilket han beskrev i *Mémoires écrits par Casanova lui-même* fra 1822-38 (da. 1841).
- 333 *bønlig efter Hydens Skik*: efter omme, troskyldige elskerers skik. En opførelse udbredt gennem byrdedigtningen, der handler om indviklede kærlighedsforhold og viser, hvordan ideelle elskende bør optræde. – *Don Juan*: ugudelig og forførerisk adelsmand. Legendarisk person af spansk oprindelse ved navn Don Juan Tenorio. Kendt fra Tirso de Molinas *Stengæster* fra ca. 1630, Molières komedie *Don Juan ou Le Festin de pierre* fra 1665, Mozarts opera *Don Giovanni* (note 16) og Lord Byrons *Don Juan* (note 192).
- 334 *Kogler*: fyre, gætter. – *Mosait*: (egl. efterkommer af Moses) søde. – *Rachel eller Lea*: Labans døtre fra 1. Mosebog 29.16, som Jakob arbejdede 2 gange 7 år for at blive gift med. – *Dukinea*: spøgende betegnelse for en elsket kvinde; Don Quixotes elskede i Cervantes' roman (note 304).
- 336 *Equipage*: fr., udrustning, rejsetøj. – *Protection(erne)*: beskyttelse; velynder.
- 337 *Væk*: stærk smiger.
- 338 *Philolog(en)*: gr., sprogforsker. – *Recensent(en)*: lat., anmelder.
- 339 *erkjendes*: anerkendes, påskønnes. – *at synes* [. . .] *At være*: omskrivning af den latinske skrivemåde: «esse, non videri» (= at være, ikke at synes).
- 343 *Taske(n)*: tegnebog, pung.
- 344 *categoryske Imperativer*: ubetingede moralske principper. Efter Immanuel Kants *Grundlæggelse zur Metaphysik der Sitten* fra 1785.
- 346 *Vogt vel paa Ild og Lys, som Vægteren siger*: Vægteren skulle under sin vagt udråbe hvert timeslag ved afsyngning af vægtervers. Således når klokken slog ti: «Om Du vil: Tiden vide,/ Husbonde, Pig' og Dreng,/ Da er det paa de Tide/ Man føjer sig i Seng,/ Befal dig Herren fri/ Vær klog og suid,/ Vogt Lys og Ild/ Vor Klokke' er slagen Ti».
- 347 *Daler*: navn på en større sølvmønt, der konverteredes til 2 kroner i 1875. – (*ivandede*) *Priveter*: toiletter med rindende vand. Et ukendt fænomen i 1830'ernes Danmark, men anvendt i finere kredse i udlandet.
- 348 *fix(e) Sjeme(r)*: ubevægelig stjerne. – *Fixstjerne(r)*: tvangsforestilling. – *fix(e) Vittighed(er)*: stænde vittighed.
- 349 *Skælvand*: (skedevand) salpetersyre. Her med henblik på anvendelsen som dræbende gift ved selvmord.
- 350 *Genever*: enebærbrændevin, anvendt som medicin mod mavebesvær. – *Diæblod*: blod blev betragtet som et rensende og nyttigt middel mod leversygdomme.
- 351 *øtvæxe*: lat., udhvalvede, mod langsynethed. – *contæve*: lat., indhvalvede, mod nærsynethed.